V. évfolyam 357. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre .... 24 kor. (12 frt)
Félévre .... 12 „ (6 „)
Negyedévre .... 6 „ (3 „)
Egy hóra .... 2 „ (1 „)
Egyes szám .... 8 fillér (4 kr.
Vidékre .... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1903. Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF. Kedd, December 29.

Kijózanodás.

Kolozsvár, dec. 29.

Az idei karácsony sok keserü csalódást hozott. Talán merész dolog is azt állitani, hogy nagyon sokan csalódtak. Mert csalódás csak azt éri, aki nagyon sokat vár. Mit várhatott a magyar nemzet ezektől az ünnepektől. Várhatta talán azt, hogy a gondviselés megszabaditja az osztrák igától? Várhatta talán azt, hogy gazdasági élete felpezsdül? Ipara, kereskedelme: minden jólétnek ez a kutforrássa megjavul? Amig a közösügyes rendszer életben lesz, amig olyan kormány lesz az ügyek élén, amely — hogy fölfelé hizelegjen — a közösügyes rendszer fenntartása mellett van, addig a nemzetnek ugynevezett nagy reményei nem teljesülhetnek. Addig koldus marad ennek az országnak a népe. Koldusa az osztrák szomszédnak és csak az jut neki, ami morzsákat a zsirjában csaknem megfuladó Ausztria meghagyott.

Ezt a megszabadulást tehát nem várhatta a nemzet. A néprétegek egyes csoportjai igenis vártak valamit. Igy például a tisztviselők. Nagy garral, hangos trombitaszóval hirdették, hogy karácsonyig kiutalványozzák az ugynevezett pótlékot. Tizenhat millió koronát kellett volna kiosztani pótlék cimén s ha igazságos felosztásról lett volna szó, akkor az állami tisztviselőknek csakugyan lett volna okuk örvendeni az idei karácsonynak, vagy legalább is az ujévnek. De a kijózonodás máris itt van. Az állami tisztviselők már tisztában vannak azzal, hogy az egész pótlék semmivé fog leolvadni. Nem is szólva arról, hogy az igazi pótlékot, amely nagyobb összegekben kerül kiosztásra, a magasabb rangu és nagy javadalmazásu tisztviselőknek jut, akiknek exisztenciális föltételei amugy is kedvezőek. A tisztviselők zömének azonban csak keserü csalódás jut. Volt alkalmunk beszélni egy tisztviselővel, aki a posta szolgálatában áll. Ennek 400 forintot kellett volna kapni pótlék cimén. Ma már tisztában van azzal, hogy a 400 forint a különböző levonások után 62 forintra fog leolvadni. És ezt az összeget is ki tudja mikor, talán hónapok mulva fogják folyósitani.

Most tessék elképzelni, hogy mennyi jut azoknak, akiknek összesen 50—60 forint jut az ugynevezett pótlékból, Vannak sokan, a kik nem nem hogy kapnak semmit a sokat igért »karácsonyi« ajándékból, hanem a különböző számitások és levonások után rá is fognak fizetni. Ez nem tulzás; nem is gáncsoskodás. A tényekben gyökerezik ez. Képzelhető, hogy milyen igazi megdöbbenéssel, sőt rémülettel várják ezek a tisztviselők a kérdésnek végleges megoldását, a mely pedig sorsuk enyhülését jelentette volna.

Igy bánik a kormány a maga tisztviselőivel is, akikre pedig hogy az államgép preciz módon müködjék, rá van szorulva. Ezek a tisztviselők azok, a kik választásoknál mindig a kormányra szavaznak; a kikben a kormány bizik, akikre támaszkodik, akik nélkül ekzisztálni sem tud.

S ha igy bánik a tisztviselőkkel a kormány, képzelhető, hogy mennyi érzéke van a nép nagy érdekei iránt. Azt közelebbről magyarázni sem kell. Azt tudjuk mindannyian. S aggódva, félve tekintünk a Tisza-kormány további müködése elé. Mely semmi, de semmi jót nem igér.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— *Express tudósitás.* —

Budapest, dec. 28.

Ünnep után.

A baloldalon Molnár Ákos van egyedül; a kormánypárti padok zsufolásig telve. Mindjárt az ülés elejére akad miniszter is bőven: Cseh Ervin, Nyiry Sándor, Plósz Sándor jöttek el, hogy itt legyenek Ugron Gábor beszédénél: hátha valami csuda történik?

— Az apostolok csak tizenketten voltak, mégis akadt köztük Judás! — ingerkedett a folyosón Rónay János Csávolszky Lajossal. Hát közületek ki kezdi?

Gajáry Géza közbekiáltott:

— Mutasd meg nekik a harminc ezüstpénzt!

Nevető arccal volt mondva, mosologva is fogadták. Csak a nagy rabonbán járt dühösen alá-fel a folyosón.

— Harminc ezüstpénzt kinálnak... — indignálódott. Mikor nekünk a magyar joga kell, de rögtön.

Le is tett arról, hogy ma beszéljen. S a csatasorba küldte — Szederkényi Nándort. Ha a tüz, a láva nem segit, talán aludtej-lövegek explodálnak.

Egyebekben ünneputáni a hangulat: csupa unott, bágyadt arc. A t. Ház gondolatai ott járnak valamerre a szőke Tisza partján vagy a Mátraalján, fehér kis falukban, ahol csikorog most már a hó, a vadászember csizmája alatt s meleg, barátságos szobában koros bor mellett be másképp fest a politika! Ott sem Tisza, sem Ugron Gábor, sem Sréter Alfréd, sem Mukics Simon: igy csak elélhetni valahogy....

A karzatok egészen üresek. A mamák nem érnek még rá politizálni: a karácsonyfát takaritják. S odakünn ugy veri a szél a havasesőt, hogy igazán nem érdemes Szederkényi Nándorért és Tisza István beszédéért külön-külön és együtt sem ki menni az utcára.

Az ülés kezdődik.

Háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg **Jakabffy** Imre alelnök az ülést. A mult ülés jegyzőkönyvét hozzászólás nélkül hitelesitették. Az irományok előterjesztése során bemutatja az uj főispánok kinevezéséről szóló királyi kéziratot s Fáy Itvánnak mandátumáról való lemondó levelét.

Ezután **Neményi** Ambrus előadó elsuttogta a Horvátországgal kötött pénzügyi egyezményről a pénzügyi bizottság jelentését. A jelentést kinyomtatják és kiosztják.

Szaladjunk...!

Következett az ujoncjavaslat. Gyanakodó tekintettel nézett a mameluk-tábor az elnök felé, vajjon kinek adja meg az avanceot, hogy a szó lövegeivel beléje puskázhassa az unalomhalált.

— **Babó** Mihályt illeti meg a zárszó joga! — jelenti a jegyző.

— Nincs itt!

— Kecskeméthy Ferenc!

— Nincs itt!

— Zboray Miklós!

— Nincs itt!

(Ugy hallatszik ez a kormánypárti fülnek, mint a legszebb muzsika!)

— Következik akkor: Szederkényi Nándor!

Amikor a fiókobstrukció hosszu, szikár vezérének az alakja fölemelkedik egyszerre vészes kiáltás süvölt át a jobb hegyen:

— Szaladjunk!

A következő pillanatban a három inspekciós mamelukon s a szunyokáló honvédelmi miniszteren kivül csak a tizenkét talmi-apostol hallgatja a szónokot.

Szederkényi beszél.

Hanem azért az első szavait ugyancsak harsány visszhang kisérte a jobboldalról.

— A kötelességemet teljesitem! — mondta — a mikor küzdök a magyar nyelv jogáért.

— Igy csak vétkezik a magyar nyelv joga ellen! — volt a válasz.

— A házszabályok jogot adnak a beszédhez! — jelenti ki Szederkény,.

— De ön visszaél ezzel a joggal! — kiáltják neki.

— Az önök eljárása sérti a haza érdekeit.... — folytatja a szónok.

— Az önöké pedig szerencsétlenségbe dönti a hazát! felel a kórus.

Lassanként aztán mégis beszélhetett Szederkényi. Ha a kormánypártnak van igaza — mondta — miért hallgatott az egy évig tartó vita alatt. Nem tudtak válaszolni az ellenzék érveire. Az a magatartás, hogy az ellenzék szavai elől kitódul a kormánypárt a folyosókra, gondolkodásának a legmarkánsabb képe. Támadjanak, üssenek, ha tudnak, de hallgassanak meg!

Ezután **Szederkényi** rátér a történeti argumentumra, amiket nem először ismertet a közvéleménnyel. Fölsorolja Vak Bottyán óta mindazokat az érveket, amikkel a törvényhozás a vezényleti nyelv s a katonai nevelés magyar voltát sürgette. Ezek a yönyörü és nagy igazságok milyen álmosan és milyen él nélkül kerültek napvilágra Szederkényi előadásában!

Arról a multban szó sincs — mondta — hogy a vezényleti és szolgálati nyelv megállapitása felségjog volna. Ezt is régi országgyülési tudósitásról felolvasásával bizonyitja. A karoktól és rendektől vettük tehát át a hagyományt, hogy a magyar nyelv jogáért küzdjünk. Küzdeni is fogunk ezekért a jogokért, az nem számit, hogy tizen, huszan, vagy százhuszan vagyunk-e, hanem az, hogy mi az igazság s hogy mi a kötelességünk.

Várady Károly: Jobb volna, ha Erdély Sándor ur is figyelne. Reá fér.

Elnök: A képviselő urnak nincs joga elnöki teendőket gyakorolni. Rendreutasitani.

Várady Károly (gunyosan nevet): Köszönöm.

Szederkényi Nándor: Támadja a kormánypártot, mert a magyar nyelv érvényesülése érdekében senki sem szólalt fel közülök. (Zajos ellentmondás jobbről.) Fenntarta beadott elleninditványát: mondja ki a képviselőház, hogy ezen javaslat visszavonásával utasitttatik a kormány a véderőre vonatkozó javaslatát haladéktalanul benntartani, melynek keretében lesz a létszám kérdése is megoldandó. (Zajos helyeslés balról.)

Elnök: Az ülést tiz percre felfüggeszti.

Szünet után.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter: Reflektál az elhangzott beszédekre. Az obstrukciót nemzetgyilkosságnak mondja. A póttartalékosokat a törvény értelmében hivták be és 4 hónapig benn is tartják őket, mig az ujoncok kiképzése megtörténik. Kéri hagyják abba a küzdelmet, melynek most már a legcsekélyebb sikere sem lehet és csak ellenségeinknek »tesznek vele szolgálatot. Az ujoncozást eddig ötször kellett elhalasztani, ne idézzék elő azt, hogy az hatodszor is bekövetkezzék. Ha ma vagy holnap megszavazzák az ujoncokat, akkor január 4-én megkezdhetik a sorozást és a póttartalékosok tavaszra hazakerülhetnek, ellenesetben csak május végére bocsájthatják azokat haza, mert az ujoncképzés előtt azt meg nem tehetik. 40.000 magyar ember nevében kéri a harcolókat hagyják abba az obstrukciót.

Mukics Simon: Záróbeszédével kitöltötte az ülés hátralévő részét.

Választás után.

Kolozsvár, dec. 29.

A vasárnap lezajlott városi képviselőválasztások, még most is élénk megbeszélés tárgyát képezik a városban. Kormánypárti oldalon különösen nagy fájdalmakat okozott a választás eredménye s szivesen elismerik most már, hogy hajlandók lettek volna valamelyes paktumba belemenni. De a választás eredményei fényes igazolást adtak azoknak, kik az első pillanattól kezdve perhorreszkáltak, akár a kormánypárttal, akár a Bánffy-párttal, való bármily formáju paktumot.

Mert igy végre megtudtuk, hogy milyen erősek vagyunk. Bizonyitékokat kaptunk arra nézve, hogy Kolozsvár választópolgárainak benső meggyőződése a függetlenségi és 48-as párt eszméit vallják magukénak. Nekünk nincs is okunk sajnálkozni a felett, hogy a 67-es pártok paktumajánlatait párthatározattal elutasitottuk magunktól. A kormánypártnak bizonyára van oka keseregni ezen, de minél nagyobb az ő bánatuk, annál nagyobb a mi örömünk.

Tegnapi statisztikánkban, melyben közöltük a megválasztott képviselők pártállását, szedési hiba csuszott be. Itt közöljük most már pontosan, hogy a megválasztottak melyik politikai párthoz tartoznak. E szerint:

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tagjai: Diószeghy Mihály, Hevessy József,

TÁRCA.

A társalgás divatjai.

Irta: **Elza.**

Roppant igazságtalanok az emberek. Csupa reklámhajhász és szenzáció-vadász tartotta oda a markát, mikor igazságot osztogatott az Uristen, és a becsületes, derék tollrágó embereknek egy csepp, csepp igazság sem maradt. Mert ugy-e milyen jutalmakat igérnek csupa reklám-hajhászásból kiállitásokon, tárlatokon az ezredik, de sőt már a századik látogatónak is? De bezzeg nem adnak jutalmat annak, aki századszor vagy ezredszer dolgozik fel egy témát, sőt annál nagyobb vétek nyomja az ember lelkiismeretét, minél többen előzték meg. És mig tárlatokon, kiállitásokon vállaikra emelnék, örömujjongva ünnepelnék a milliomodik látogatót, jaj annak, a ki milliomodszor ir egy és ugyanazon tárgyról. Ugyan tudom biztosan, hogy épen én vagyok a milliomodik, a ki a társalgásról ir, hanem hát ilyen az ember: szeret szembeszállani mindenféle veszedelemmel, sőt ha már benne van az egyikben, különös kedvteléssel idézi fel a másikat is. Nem elég tőlem, hogy a milliomodik társalgásról társalgó hálátlan szerepére vállalkoztam, még ráadásul egyenesen visszatérek Ádámhoz és Évához, a midőn határozottan kijelentem, hogy a világ legzseniálisabb asszonya Éva volt, a mi abból is látszik, hogy az ő akarata alkotta meg a mindenkorra és minden időkre szóló női lelket, és az ő veszélye alakitotta, formálta a férfi jellemét. Mert ugyan bizony mi volt Ádám, mielőtt Éva élt? Egy unatkozó báb! — De Éva? mihelyt élni kezdett és lélegzeni tudott, rögtön tisztában volt a helyzettel. Gondolatban már el is határozta, akárcsak egy előrelátó szinházdirektor, hogy kivel milyen szerepkört fog betölteni a legszomorubb vigjátékban és a legvigabb szomorujátékban. Aztán a mit Éva igy divatba hozott, az örök időkre fentartotta magat, nem is merne azon változtatni már manapság senki sem. Olyan kényelmes, jól eső érzéssel fogjuk reá minden hibánkra: Öröklött, tehát gyógyithatatlan hiba! s olyan szivesen beletörődünk. Aztán nemcsak mind a hibák ősanyja Éva, hagyott reánk jót is örökségképen. Például a társalgást is határozottan Éva hozta divatba, mert, ugyan kivel társalgott volna Ádám, mikor egyedül őgyelgett abban a nagy paradicsomban?

Szegény! igazán nem csodálom, ha agyonunta magát egyedül, hiszen még egy árva szót sem szólhatott senkihez. Persze Évának első dolga az volt, hogy Ádámmal szóba álljon és mivel a társalgást igen kellemes mulatságnak találta, elhatározta, hogy divatba hozza. No és a mit Éva egyszer a fejébe vett azt keresztül is vitte alaposan. Az ember mai napig is vagy ébren, vagy álmában, — ha mulat, ha dolgozik, ha örül, ha busul, ha fél, ha.... mindig, mindig társalog. És mivel Éváé a társalgás eszméjének dicsősége, a nőnek már veleszületett előjoga, hogy a társalgás minden agyafurt, ötletes nüanszában nagyobb müvész legyen, mint a férfi, meg aztán tudja az Isten, jobban is birja a nő a társalgás fáradalmait, a mit Saphir ugy magyaráz, hogy Éva ép a tüdő fölötti bordából lett alkotva, tehát az ő tüdeje kitartóbb, erősebb lett az Ádáménál. Természetes, hogy a többi öröklött tulajdonsággal azt is magunkévá tettük. Csakhogy a társalgás kissé elfajult, ugy általánosságban, Éva óta. Éva még nem pletykált! Az igaz, hogy nem is lett volna kiről, de már legközelebbi utódai roppant nagy buzgalommal vették napi-rendre szomszédok és ismerősök érdekes élményeit. A nők, ha egymás közt vannak, örök idők óta egy és ugyanazon témákról társalognak, csak a férfiak és nők társalgása ölti magára a kor jellegét. A nők tudvalevőleg maguk között mindig toilettekről, cselédekről, drágaságról beszélnek.... néha.... pletykálnak is, de az érdekesebb tudnivalókat mégis fentartják akkora, amikor férfiak is vannak jelen, mert hiszek a teremtés urai sem idegenkednek néha-néha a város érdekesebb mendemondáitól. — Azt is szeretik egymás közt meg beszélni a nők, hogy ki szép és ki nem szép.

Elfogulatlan tárgyilagos itéletük természetesen soha sincs, de nem rajtuk mulik; ez csak azért van, mert be hagyják magukat csapni. Mert azt előre kell bocsátanom, hogy világért sem az szép, aki szép, hanem az, aki ügyes. Mint a hogy hallottam egyszer egy zsenialis szemfényvesztőt, aki anélkül, hogy egy árva szót is beszélt volna angólul, olaszul vagy franciául, eltudta hitetni a legintelligensebb társasággal is, hogy ő kitünően beszél angolul is, meg olaszul és franciául. Az ember nem hallott voltaképen egyebet, mint bonyodalmasan össze-vissza kevert hangokat és mégis esküdni mert volna, hogy az ur most angolul beszél; máskor pedig melódikusan lágy, lustán lassu olasz kiejtésével ejtette bámulatba az embert és megtörtént, hogy az orra alatt hadarva, sikkes gyorsasággal ropogtatta az *r*-reket és mindenki elhitte neki, hogy ő most franciául beszél, csak azon csodálkozott mindenki, hogy egy szavát se lehet megérteni. Közönséges svindli volt az egész. Remekül utánzott akcentussal össze kevert egy csomó magán- és mássalhangzót s azzal csapta be az embereket.

Épen igy van a szépséggel is. A régi zsidó vőlegények egész szerencsétlennek érezték magukat, ha menyasszonyuk csúnya volt. A praktikus menyasszonyok pedig ugy igyekeztek segiteni a dolgon, hogy zsenialis, világhirü szépitő mestereket kerestek fel, a kik éles szemmel, meg egy kis jóizléssel felfedezték és egyszersmind el is rejtették a szépséghibákat, a mi tekintettel az akkori bizarr, sokoldalu, észbontóan szép divatra, nem is volt nagyon nehéz feladat, a bús vőlegény tehát könnyen megvigasztalódhatott.

A mi a szépség fogalmát illeti, avval ma is ugy vagyunk mint régen. A ki ügyes, az eltudja találni, hogy mi áll jól neki, mivel lesz vonzóbb, bájosabb a megjelenése s akkor a legkritikusabb szem sem veszi észre, vagy pedig megbocsátja neki a szépség hibákat. Ugyanez a szabály áll a kellemes társalgásra is. Világért sem a tudományos, müvelt, vagy eszes embereket lehet jó társalgóknak mondani, hanem az ügyeseket, a kik lelkük, müveltségük, eszük, szellemük szépséghibáit egy kis szemfényvesztéssel el tudják rejteni és csodálatos alkalmazkodó képességükkel alárendelik magukat társalgásukban is a divatnak, a hely, a kor szokásainak. Mert nem minden helyen és minden időben társalognak egyformán az emberek. Például a X.—XI. századbeli zsidó nők és férfiak társalgása nagyon sokszor fordult meg a talmud, Biblia és vallás körül. Társalgásuk szellemes vitatkozás volt, ellentétben az ókori római és görög nőkkel, a kik annyira tisztelik a férfit, hogy szólni is alig mernek hozzá, nem hogy társalogjanak is vele. De nagyot fordul a kocka a középkorban és akkor a férfi veszi Don Quijote-szerü imádattal körül a nőt. Olyan rajongással beszél hozzá, olyan bálványozással veszi körül, hogy a nőnek egy-egy kegyteljes mosolygáson kivül nem is kell egyébbel részt venni a társalgásban.

Ez az egyoldalu társalgás azért még sem unalmas, egyhangu ám a nőre nézve, mert tele van a költészet idealizmusával és a lovag-kor regényes, bübájos, hüséges imádással telt szövevényes meséivel. Versekben, dalokban beszélnek, énekelnek édes szavu trubadurok nőkről a nőknek. Ők a társalgás főhősei. Hoznak hireket, visznek hireket, lantjukon százszor elpengetik szivük bús történetét, azt a mindenhol ismert édesbájos történetet a szerelmes troubadurról, meg a csodaszép várkisasszonyról.

A mig ez a beszédes hódolat mulattatja az asszonyt, a mig tetszik neki ez a lábaihoz rakott rajongás és a megható bálványozás, addig igy kell társalogni vele, hanem mikor ezt is megunja, mint a hogy minden egyébre ráun, csak hadd törje ujabb, tetszetősebb modoron fejét a férfi. Sokáig csapong, sokáig próbálkozik mindenféle céllal, eszmével, iránynyal a társalgás, de egyik sem olyan tipikus, egyik sem olyan korszakalkotó, hogy sokáig fentarthatná magát.

Csak később, XIV. Lajos finom izlésü szalon életében pótolja ki egy csapással hátramaradását és addig fejlődik, virágzik, nő, szépül, mig rococó szalonok édes-bájos csevegésében éri el müvészi tökélyét. A társalgás, a szalon-élet ural ez időtől kezdve minden helyzetet. Politikai cselszövések, háboruk, müremekek, szalon-csevegések védőszárnyai alatt fegyverkeznek az élet harcára. Eleinte nyugodt, kedélyes, derült szinezetet ölt a társalgás, később villámok rejtőznek a derült égbolt alá és szuró nyilak élesitik a szavak lebilincselő édességét. Senki sem azt gondolja, a mit mond és főkép senki sem mondja azt, a mit gondol. De ha még olyan szépen nyilik is egy rózsa, mindenki észreveszi, hogy levelei között hol rejtőzik a szuró tövés és a franciák olyan müvészi ügyességgel tudják ugy átnyujtani a rózsát, hogy a ki kapja, épen ott foghassa meg, a hol a legjobban szur. Van benne valami kedélyesen izgató csáb: kellemesen kellemetlenségeket mondani.

A francia szellem rococo szépségéből roppant sokat vettünk át mi is, csak hogy nálunk nem sebeket szurtak a rózsa töviseivel, csak tisztán védelmi eszközül használták őket. És mindig van abban valami aranyosan őszinte humor, mikor a magyar olyan rejtett értelmü szavakkal »odamondogat«. Olyan formán, a hogy »Ocskay brigadéros«-ban teszi Tisza Ilona, ki az alkalmatlankodó udvari kamarást azzal főzi le, hogy: »A rózsa nem a kertészlegénynek, hanem gazdájának nyilik.«

Már a németek természetével nem igen fér össze ez a mindig mosolygó, behizelgő rococo modor, melynek akadnak ugyan egyes szikrái a Nagy Frigyes franciáskodó udvarában, de valójában egészen máskép társalognak a németek. A XVIII-ik században hires berlini salonok társalgása tudományosan volt sokoldalu, szellemes. Minden nő és minden férfi a kisujjában tartogatja az összes modern klasszikus költőket, filosofusokat, tudósokat. Minden salon beillene tudomány egyetemnek, azzal a különbséggel, hogy mindenki professzori állásra reflektálhatna és nem akadnának hallgatók.

Aztán megint nagyot ugrik a hangulat. Sutba dobják a rococo kedvességet, de ráunnak a müvelt salonokon is. Élesen, szellemesen visszavágni, mindenből humoros élcet faragni lesz a jelző. Egy sikerült »bon mot« szájról-szájra és országról-országra száll. Lassan-lassan, különösen Napoleon udvarában lábra kap a »Mme sans Géne«-

dr. Kecskeméthy István, Merza Gyula, dr. Ováry Elemér, dr. Papp József, Pál György, Szilágyi Lajos, Tanács József, Tokaji László, dr. Várady Aurél, Zágoni Szabó Mihály. Összesen 12.

Az Ugron párt tagjai: Balog Károly, Hirschfeld Károly, Könczey Imre, Somodi István. Összesen 4.

Az „Uj párt“ tagjai: Dr. Apáthy István, Böhm Mihály, Havas Lázár, Koleszár Sándor, Smiel Dávid, dr. Tutsek Sándor. Összesen 6.

A kormánypárt tagjai: Dr. Csipkés Károly, Gámán Zsigmond, Kiss Sándor, Menyhárdt Gáspár dr., Nagy Dezső, Nagy János, Pollák Lajos. Össresen 7.

Ebből tehát világosan kitetszik, a mi pártunk fényes győzelme. Kitetszik ebből, hogy a kormánypárt össze-vissza hét mandátumhoz jutott. Ha paktálunk velük, akkor ők szivesen adtak volna a függetlenségi pártnak annyi helyet, mint a mennyit igy ők kaptak. Való igaz, hogy akkor talán nehány embernek biztosabb lett volna a mandátuma; de a párt sohasem szolgálta és nem is szolgálhatja egyes emberek érdekeit, hanem csupán azt, hogy minél nagyobb számban legyünk képviselve a kommunitásban, hogy ott hathatós munkát teljesithessenek pártunk tagjai. Hogy nem győztünk teljesen, hogy nehány jelöltünk kimaradt: abban mi magunk vagyunk a hibásak, de azért az eredménynyel mégis meg vagyunk és meg is lehetünk elégedve. Ha minden igényt, minden aspirációt ki tudtunk volna elégiteni, akkor ma azzal számolhattunk volna be, hogy a függetlenségi párt lisztája minden kerületben fényesen győzött.

*

De most már nincs ok arra, hogy rekriminájlunk. Abból e választási napokban ugy is volt részünk elég. Az ilyen izgalmas napokban érzékenyebbek az emberek. Egy-egy ujság-megjegyzést száz ember is magára vonatkozónak vél és ebből megszületik a félreértés. Pedig aki e hasábokat figyelemmel kiséri, az tanuságot tehet arról, hogy személyeskedés sohasem volt a kenyerünk. Tegnapi választási referádánkban is egy ügyvéd korteskedéseiről irtunk. Nem szivesen térünk vissza erre a tárgyra, de azért félreértések kikerülése céljából megkell jegyeznünk, hogy az illető ügyvéd fényes többséggel választatott meg.

*

Mi mindenesetre azt valljuk: a választási küzdelemnek vége van. Győzedelmünk, diadalunk büszkeségünkre szolgál, de kötelességeket is ró reánk. Azt a kötelességet, hogy a pártunkból megválasztott bizottsági tagokat munkásságukban támogassuk. Ezt meg is tesszük mindaddig, mig ugy látjuk — amiben különben nem is kételkedünk — hogy a város és a polgárság javára működnek. S óhajtásunk: hogy ez a munkásság haszonnal járjon, mert azzal biztositjuk jövőre pártunk még szebb és egységesebb diadalát.

Leszámolás
hat revolverlövéssel.

Kolozsvár, dec. 28.

A nagyváradi Szent László-téren ugyancsak izgalmas revolvermerénylet történt fényes nappal tegnap a déli órákban. Négy suhanc fegyverrel támadott meg egy mesterlegényt, a kivel egyiküknek elintézendő ügye akadt. A védtelen ember menekülni akart, mire üzőbe vették s revolverekből hatszor tüzeltek rá. Szerencsére három lövés érte csak s egyik sebe sem veszedelmes.

Még hetekkel ezelőtt történt, hogy Gottfried Jakab szobafestő legény összeszólalkozott Huszár Gyula kőmüveslegénynyel, a kit azzal fenyegetett, hogy a hol találja tőrrel szurja le. A megfenyegetett legény azonban meg akarta előzni a bajt s ugy gondolta, hogy inkább ő támadja meg ellenfelét. Ma délben egy óra tájt három barátja, Várhelyi Béla kőmüves legény, Vágner András csizmadia legény és Rozner Károly foglalkozásnélküli csavargó mészáros társaságában Huszár Gyula elindult, hogy leszámoljon Gottfrieddel. A szobafestővel a Fekete Sas szálloda előtt találkoztak s rögtön megállapitották a haditervet. Vágner odaballagott a magánosan sétáló Gottfriedhez s mindenáron bele akart kötni, a kiszemelt áldozat azonban elutasitotta a kötekedőt. Ezalatt a többiek is odakerültek s durva szavakkal ingerelték a fiatalembert, a ki észrevette, hogy ketten a háta mögé rejtőztek, mire hirtelen a fogadó kapuja alá ugrott:

— A kinek baja van velem — mondta — álljon szembe s ne a hátam mögé kerüljön.

Huszár Gyula e percben előrántotta revolverét s közvetlen közelből Gottfriedre tüzelt, a kit a golyó bal vállán sebesitett meg. A sebesült rémülten igyekezett menekülni s végig szaladt a fogadó hosszu folyosóján. Üldözői pedig utánna vetették magukat s az étterem bejárójánál elérték. Itt Huszár ujra két lövést intézett ellenfelére, de nem talált. A szerencsétlen ember veszett futásnak eredt, az udvaron át az istáló felé; a vad hajsza pedig tovább tartott s vérszomjas üldözői folyton nyomában maradtak. Az udvaron Huszár ismét rálőtt a menekülő emberre, a kit a golyó most a fületövén sebzett meg. Gottfried véresen, jajveszékelve támolygott be az istálóba s ide is utána rontottak a bestiális emberek akik ütötték-verték a tehetetlen embert s fékevesztett dühében megint elébe került Huszár Gyula, a ki a revolver utolsó golyóját is kilőtte, a hatodik golyót, mely az áldozat mellébe furódott.

Mig a rémes hajsza tartott, az udvaron óriási tömeg szájtátva bámulta a vérlázitó jelenetet, anélkül, hogy valaki a halálra üldözött embernek segitséget nyujtott volna. A végső pillanatban érkezett Mados Sándor rendőr s a bátor ember a fogadó kocsisaival ártalmatlanná tette a vad merénylőket. Huszárt és Várhelyit a rendőr legott letartóztatta, két cimborájukat azonban az esti órákban keritették kézre s ma kisérik át őket a királyi ügyészség fogházába.

Gottfried Jakabot a közkórházba szállitották. Három sebe közül egyik sem életveszélyes.

Hitvesgyilkosság.
Esküdtbirósági főtárgyalás,

(Express tudósitás.)

Kolozsvár, dec. 28.

Érdekes ügyet tárgyalt ma a budapesti büntetőtörvényszék, mint esküdtbiróság. Ihász Ferenc 61 éves napszámos 1875. évi január 31-ikén házasságot kötött Kovács Erzsébettel. Az izgága természetü ember feleségével és három gyermekével igen rosszul bánt. Feleségét ütötte-verte, többször agyonütéssel és lelövéssel fenyegette, különösen akkor tette azt, mikor a korcsmából holtrészegen tért haza.

Az asszony, a ki áldott jó teremtés volt, mindig kedvébe járt urának, igyekezett őt az ivásról, durva bánásmódjáról leszoktatni, de minden kisérlete hiábavaló volt. Egy izben az asszony csak futással tudott menekülni az elől, hogy a férj őt forgópisztolylyal lelőjje; a kétségbeesett nő a hatósághoz fordult oltalomért. El is itélték Ihászt közcsend elleni kihágás miatt; a durva lelkületü ember ekkor elhagyta a feleségét és bosszut esküdött, hogy a följelentést meg fogja keserülni Ihászné. Bosszuját végre is hajtotta. Orozva támadt az asszonyra és négy lövéssel leteritette, a boldogtalan nő meghalt, Ihász pedig — mint a ki dolgát jól végezte — szép nyugodtan tovább ment.

A budapesti büntetőtörvényszék esküdtbirósága ma szándékos emberölés büntette miatt vonta felelősségre. A tárgyaláson Zsitvay Leó, kuriai biró elnökölt; a közvádat dr. Böhm Alajos királyi ügyész képviselte, a vádlott védelmét dr. Weisz Ödön látta el.

A biróság először a vádlottat hallgatta ki.

Az elnök: Megértette a vádat?

A vádlott: Megértettem, de nem érzem magam bünösnek, mert nem szándékosan öltem meg.

Az elnök: Hát hogyan?

A vádlott: Holt részegen. Azt sem tudtam, hogy meglőttem, azt sem tudtam, hol fogtak el, csak arra ébredtem, hogy a törvényszék fogházában vagyok. Bizony addig magam sem hittem volna, hogy az ember még csak vissza emlékezni sem tud arra, hogy részeg fővel mit tesz, most azonban már elhiszem.

Az elnök: És miért haragudott meg az asszonyra?

A vádlott: Mert rossz gazdasszony volt, főzni sem akart, ugy, hogy a kocsmában kellett étkeznem. Folyton zsörtölődtünk, a jó szó azonban nem használt.

Az elnök: Ha nem akarta a feleségét meglőni, miért hordta magával mindig a revolvert?

A vádlott: Azért, mert egyszer két csibész megtámadott. Azóta sétaközben is magammal vittem a fegyvert. Aztán mint házmesternek is szükségem volt a fegyverre.

Az elnök: Mikor a rendőrség az első fegyvert elvette magától, egy másodikat vett, hogy bosszut álljon a feleségén.

A vádlott: Nem azért, hanem fegyver nélkül nem éreztem jól magam.

Ezután a tanuk kihallgatására került a sor, akik rácáfoltak a lelketlen emberre. Elmondták, hogy az asszony soha egy szóval sem bántotta meg az urát, viszont ez kegyetlenül bánt vele örökösen.

Ihász a tárgyaláson a cinizmusig menő nyugodtsággal beszél; a gyilkosságról olyan félvállról szól, mintha egy kis becsületsértés miatt vádolnák.

Itéletre előreláthatólag csak holnap kerül a sor.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 29.

„Ujság“

Az ujesztendő beköszöntével hatodik évfolyamába lép az „Ujság“. A lemult öt esztendő alatt, az „Ujság“ erős munkát teljesitett nagy Magyarország érdekében. Talán nem vagyunk szerénytelenek, ha büszkeséggel tekintünk vissza a mi lemult időnkre, melybe egyszersmind beleesik a magyar nemzet most lefolytatott nagy küzdelme. Ebből a harcból kivettük mi is a részünket. Lankadatlan erővel, az igazságba vetett hit bátorságával álltunk a harcolók közé. S ott maradunk ezután is. Mert a küzdelem nem szünt meg, a harc tovább folytatódik, aminthogy addig kötelességünk küzdeni, mig elérünk Magyarország önállóságához.

Az „Ujság“ a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt törekvéseit szolgálja. Mert mi ugy tartjuk, hogy amit Kossuth Lajos megkezdett, azt nekünk be kell fejeznünk.

*

Ennyit az „Ujság“ politikájáról. De tudják azok, kik e lap olvasói közé tartoznak, hogy az „Ujság“ az országos politikai elvek hirdetése mellett, sohasem feledkezett meg arról, ami bennünket legközelebbről érdekel. Az erdélyi részek eseményei, törekvései, mozgalmai, ha a köz javát célozták, mindig bátor, szókimondó harcosra találtak az „Ujság“-ban. Igy lesz esután is. Ez a lap mindig a közönségé volt és az is marad a jövőben.

*

Távirati és telefon rovatunk, mely az ország eseményeit viszi széjjel olvasóinkhoz, legkorábban számol be azokról olvasóinknak.

Hirrovatunk változatos, friss és eleven.

Tárcarovatunkban találkozót adnak a fővárosi és erdélyi irók, miért is szépirodalmi közleményeink nivója vetekedik a fővárosi lapokéval.

*

Rövid vázlata ez a mi munkásságunknak, törekvéseinknek. S most, hogy ujból egy esztendő fordulásához értünk, bizalommal fordulunk olvasó közönségünkhöz, kérve támogatásukat, szeretetüket a jövőben is.

Az „UJSÁG“ szerkesztősége.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK!

Félévre	12 kor.
Negyedévre	6 kor.
Egy hóra	2 kor.

Tél.

Kolozsvár, dec. 29.

Mert önök olyan konokul kételkednek benne, a fehér havas Tél apóban, ime, ő eljött és ráteriti széles, bolyhos bundáját: mezőre, rétre s az önök cilinderére is uraim s az önök boájára is, hölgyeim.

A mig az emberek gyanutlanul szidalmazták a karácsonyi vendégeskedések alatt, s ellemes beszédtárgy gyanánt hánytorgatva föl az ünnep szent feketeségét, a mig aztán a sok megszólásból mind több lett a kiüresitett boros üvegeknek a száma, azalatt egyet gondolt a jó öreg és pajkos tréfára határozta el ősz fejét. Meglepetést tartogatott és meg is lepett bennünket, mihelyest megláttuk, hogy milyen nesztelenül, milyen csöndben surrant be közénk s milyen isteni nyugalommal rázza le magáról pihéit a karácsony utáni álmaiból alig-alig fölocsudó, jámbor hivőkre.

Hull, hull, hull a hó. Szüztiszta, ragyogó, villogó lepel födi az utakat és mostan aztán bevonjuk a vitorlánkat s nem tagadjuk meg önt, apó. Ön eljött, itt van, visszavonhatatlanul és önnel együtt itt az az ön köteles és megszokott kisérete is: a jég, a korcsolyázás, a mulatságok nagyobb kvántuma, a valódi, hamisitatlan, téli disz bemutatása, egykét csilingelő szán, azután pedig — Uram bocsá! — egy szekér téli vers. Persze, nékünk csak ez utóbbiból jutott, de ebből aztán kijutott.

Ó, hány tehetséges alanyi barátunk kopirozza a régi mintát, a midőn decembervégi versében ideálja fagyos lelkéről regél. Ó, hány borzashaju irótárs jelenti be, rövid nyolcszázsoros versikéjében, hogy ő, igen, ott ült kandallója előtt s a lángokban kit lát: szintén az ideált, kinek ugyancsak fagyos lehellete megdermeszti a szivét, ám szerelmi hangok, csodák csodája gyanánt, annál magasabbra csapnak föl, — ugy ám. S ó, hány poéta rója még, szintén ez ismert utat s hogy nem is sejtik a redákció vészes határozatát, a rémes, sirófákat illetőleg....

Mert tegnap konferenciát tartottunk. Mig ugyanis egyikünk máglya halálra szánta a téli poémákat, addig egy másikunk szanatoriumi kiállitást óhajtott volna rendezni belőlük. Közszemlére kivánta kitétetni a téli verseket, — hadd gyógyuljon meg töle a rimfaragásban szenvedő boldogtalan emberiség. Nagy vita keletkezett. Az első inditvány megtevője hozzáfüzte javaslatához, hogy a rettentő sok elégetendő téli költeménynyel a fázó hajléktalanoknak szerezhetnénk végre meleg fogadtatást, a második inditvány szószólója azonban föltétlenül tagadta a rossz versek hevitő-képességét.

A vita folyt tovább. Még több vers is érkezett időközben s ez alatt a hó tovább esett, csak hullott, hullott némán csöndesen. Odaállottunk az ablakhoz, elmerengtünk a millió és millió kis tiszta hópihén és pesszimista szemünk már látta az olvadást, a csuf, pocsék sarat..... Majd egy-két napsugárt, a tél után jövő tavaszt, a tavaszszal járó kötelés kisérettet, az utcasarkok beesett szemű, fonnyadt arcu virágárus lánykáit, a fris tavaszi divatot és a hozzánk beröpülő tavaszi versek gazdag választéku tárházát.

Egyelőre azonban még itt a tél, csikorog a hó talp a alatt, kicsipi a hideg az arcokat és boldog az a hosszuhaju poéta, a ki égő, fölszitott kandallója mellől terrorizálhatja verseivel a világot. (**b.**)

— († **Tokaji János.**) Sulyos, megrenditő csapás érte Tókaji Lászlót, az Erdélyi Gazdasági Egylet népszerü titkárát, édes atyjának, Tokaji János nyugalmazott maros-bogáti ev. ref. lelkész elhunytával. A megboldogult, egy munkában s a hit szolgálatában eltöltött hosszu élet árán vivta ki hiveinek és embertársainak becsülését, szeretetét és ragaszkodását. Részt vett az elhunyt a gigászi nagy idők zivatarában is és egyike volt azoknak, kik a kolozsvári Redutban 1848. május 30-ikán az Unió kimondásakor is jelen voltak. A marosbogáti exponált nemzetiségi vidék kitette őt a negyvennyolcas viharok legnagyobb veszélyeinek, melyekből csak óriási lélekjelenléte és ékesszólása mentették meg őt. Ötven évig volt egyházának pásztora. Őt esztendő előtt elismerések és mindenki szeretetétől körülövezve nyugalomba lépett s utolsó időben fiánál, Tokaji Lászlónál töltötte el éveit, melyeket a sulyos kór, a nagy betegség keseritett meg csupán.

Tokaji Jánost, kinek elhunyta a Tokaji, Kuszkó, Deák, Zilahi, Kiss stb. családokat érinti, ma délután fél 3 órakor kisérik ki a pályaudvarra és holnap, szerdán d. u. fél 3 órakor Maros-Bogáton az ev. ref. templomból helyezik az ottani családi sirkertben örök pihenőre.

A család az alábbi gyászjelentést bocsátotta ki:

Szomoru szivvel, az Isteni akaratban megnyugvó lélekkel tudatjuk, hogy családunk feje Tokaji János, nyugalmazott marosbogáti ev. ref. lelkész, élete nyolcvanadik évében, f. hó 28-án, végelgyengülésben meghalt. Egy félszázadnál tovább hirdette érces hangján az Ur igéit és szolgálta igyekezettel és jó példaadással a szeretet országának ideálját. Szerette és vezette hiveit a hitben, a hazaszeretetben, a jó cselekedetben és keresztyéni türelemmel fogadta a nagy Mindenható által bölcsen kimért megpróbáltatásokat. Vedd kegyelmesen magadhoz nemes lelkét jó Atyánk! És jutalmazd őt meg azzal a boldog tulvilági léttel, mely mindnyájunknak egyetlen igaz reménysége e földön! A boldogultat kedden, december hó 29-én d. u. fél 3 órakor fogjuk — rövid ima után — a Petőfi-utca 7. sz. alatti háztól a helybeli vasuti állomáshoz kikisérni és szerdán, december 30-án d. u. fél 3 órakor Maros-Bogáton, az ev. ref. templomból visszük őt az ottani családi sirkertbe, örök pihenő helyére. Mindkét alkalomra meghivjuk családunk rokonait és barátait. Kolozsvárt, 1903. december 28-án. Özv. Tokaji Jánosné, Zilahi Kiss Eliz, bánatos neje. Tokaji Géza, Tokaji Aladár, Tokaji László és neje Deák Etel, Tokaji Eliz, Tokaji Irma és férje Kuszkó István, fiai, leányai, menye és vője. Tokaji Géza, Laczi és Étika, unokái.

*

A kolozsvári honvédegylet tagjaihoz. A nagyidők öreg tanujának: *Tokaji* János nyug. ev. ref. lelkésznek temetésén testületileg kivánunk megjelenni. Felkérem azért a bajtársakat, hogy kedden délután 3 órakor a *Petőfi-utca 7. sz. a.* gyászháznál megjelenni sziveskedjenek. *Nagy* Pál nyug. főhadnagy, honv. egyl. elnök.

— (**A Zenekonzervátorium közgyülése.**) E hó 27-ikén délelőtt tartotta meg rendes évi közgyülését a kolozsvári Zenekonzervatórium, az intézet helyiségében. A gyülésen gróf Béldi Ákos elnökölt s a tagok is szép számmal vettek részt az értekezleten. Az elnöki megnyitó után dr. Csengery János titkár terjesztette elő évi jelentését, mely a zenedének erkölcsi és anyagi előhaladásáról számol be. A közgyülés tudomásul vette ugy a jelentést, mint Hevesi Ignác pénztárosi beszámolását, kinek lelkes önzetlen tevékenységéért köszönetet szavazott a egyesület. A jövő évi költségvetés megállapitása után elnök bejelentette a tisztikar lemondását mire dr. Udránszky László meleg szavai után ismét a régi tisztikar választatott meg. E szerint Elnök lett: gr. Béldi Ákos, alelnök: br. Feilitzsch Ártur, titkár: dr. Csengery János, pénztáros: Hevesi Ignác, gazda: Gámán Dezső.

---

szerü társalgás és hosszu életü divatba jön a szójáték, melynek ördöngös, káprázatos, agyafurt atyamestere Saphir, a ki megmutatta az egész világnak, hogyan lehet uralni, kormányozni, leigázni, kiforgatni, elcsavarni, kicsufolni, megtépázni, elkinozni... egyszóval bolonddá tenni egy nyelvet. És az ő elfajult, eltorzult szelleme feljár a mi korunk jourjaira is rémségesen kisérteni. Különben a mi jourjainkon képviselve és divatban van az összes társalgások leszürődött salakja. Természetesen beszélni nagyon, nagyon, a rajongásig nagyon szeret manapság mindenki és aztán kortól és temperamentumtól függ a mindenki kedvenc társalgási témája. Idősebb urak, ha ugyan kivételképen, nagy ritkán eljárnak a jourra, előszeretettel vitatkoznak, az mindegy, hogy miről; tüzzel szidják a kormányt, az mindegy, hogy miért.

Azok a bizonyos „legjobb korban, az élet anyarán“ levő urak — kérem tessék elhinni a mit mondok — nos azok az urak rendkivül vallásosak mindannyian, valósággal fanatikusak, vakbuzgók, a kik izgatottan harcolnak a legmegmászhatatlanabb dogmakért és lelkesült hévvel forgatják a.... a 32 levelü bibliát. — Nó de nem ők a XX. század jourjainak legbizarrabb, legérdekesebb alakjai, hagyjuk is őket a faképnél, a szoba legelrejtettebb, legcsöndesebb zugában ....és lassan, lábujjhegyen lopózkodjunk a pálmák és virágcserepek közelében suttogó, ábrándozó bakfisekhez: a modern troubadurnak és modern várkisasszonyok bájos élőképéhez, a hol tüzzel szavalnak egymásnak szivhez szóló, szivet tépő szép meséket, hireket is hoznak, hireket is visznek, csak ugy, mint akkor régen és mindenik modern troubadour és mindenik modern várkisasszony egy-egy megelevenedett, komor balladának képzeli szivét. A lovagkor aranyos, bájos ábrándozóitól néhány lépésnyire áll a nagy leány.

Nem tehetek róla, de mindenik a megtestesült modern rococo styl. Mindig átvitt értelemben beszél, sohasem mondja ki igazán, a mit gondol, kimondhatatlanul szeret sebet ütni, szurni, csakhogy persze nem nyiltan és őszintén, csak ugy a rococo édesség bájos védőszárnyai mögött — és teljesen hozzá méltó, ugyanazon fegyverekkel küzd partnere.

Virágoktól messze, politizáló öreg urakhoz annál közelébb áll az emancipált nagy leány. Vitatkozik és magyaráz, müvelt és sok oldalu, félnek tőle, de bámulják: egymaga egy megelevedett berlini salon.

Rococo nagy leány és emancipált nagy leány közt, suttogó cserépvirágoktól messze, de kiabáló piros szegfü-csokrokhoz annál közelébb csevegnek mindenről és mindenről, hozzá szólnak mindenhez, megszólnak, kifiguráznak, letárgyalnak mindenkit, a mellett müveltek, intelligensek, fesztelenek, kedélyesek, eredetiek, szellemesek a modern asszonyok. Bátran elmehetne Horkayné helyett a kaszinóba társalogni akármelyikük. Kitudnak élesiteni mindent, visszavágnak kegyetlenül, eredeti ötletes consequentiákat vonnak le mindenből,

De ha valaki kérdőre találná vonni jour után akár a modern asszonyt, akár a troubadourt, akár az emáncipált nagy leányt, akár a rococo urat, hogy voltaképen miről is beszéltek a jouron egész délután és este, fogadni mernék, hogy egyetlen egy sem tudna közülök válaszolni. Csak a hitvitázók tudnak beszámolni működésük kézzel fogható, vagy már meg foghatatlan eredményéről. Mert az rendszerint ugy van, hogy semmiségekről semmiségeket mondanak, csupán semmiségen vitatkoznak és minden érdekes pletykájuk, minden hajmeresztő szenzációjuk merő, végtelen semmiség, aztán csodálkoznak, hogy mindanyian idegesek, mert ma a legnagyobb leghálásabb főszerep az idegesség.

A modern, földönjáró divat királyt u. i. idegesnek hivják, mert az ugy van kérem, hogy nagyon messze valahol az operenciás tengeren is tul, ha földrajzi tudományom nem csak, épen Tündérország, Koboldia és Szellemföld között terül el Divatország, a melynek egy unatkozó öreg királya és soksok, sok divat hercege van. Furcsa egy birodalom ez kérem „olyan szomoru is, vig is, aki látja nevet is, meg sir is!“

Például az öreg király, az mindig sir és busul, hogyne, mikor minden kisérlete kudarcot vall. Hiszen nem évek, nem századok, hanem százezredek óta küldi el egyre-másra reményteljes divat hercegeit a földre, hogy az embereknek eleget tegyen, de még egy olyat nem küldött el, a kit örökös divat királynak ismertek volna el az emberek, azok a szeszélyes, válogatós kegyetlen, tigris lelkü emberek.

Mindenik divat herceg titkon reméli, hogy ő lesz az igazi és naiv hiszékenységében elhiszi az örömujjongó, tömjénező, lelkesülő tömegnek, hogy őt ünnepli, pedig nem őt, csak az ujat bálványozzák benne s mikor a szegény kis divat herceg megszokná a sok örömöt és dinom-dánomot, hirtelen vége szakad a mulatságnak, az emberek csalfa vigyorgással hagyják faképnél, hogy veszetten szaladjanak uj divat után és esetről-esetre ismétlődik a régi dal, mely mindig uj marad. Ezért busul és töpreng mindig az öreg divat király. Rösteli a kudarcot, meggyülöli az embereket, de másképen nem töltheti ki bosszuját, minthogy a legnevetségesebb, legrutabb, leggyügyübb divat hercegeket küldi a földre s aztán keserüen nevet fel, ha látja, az emberek milyen őrültül bolondulnak a legizetlenebb, legrondáb báb után csak azért, mert uj, mert szokatlan és idegen.

Most legutóbb is, mikor szemlét tartott trónkövetelői fölött, tekintete egy sápadt, vézna, izgékony-mozgékony, mindig türelmetlen alakra esett. »Gloho fiam ideges! — szólott reszkető hangon az öreg és szemébe gyönge fénysugár villant meg — gyere csak fiam, Ideges, téged küldelek most a földre. Aztán csavard el ám az emberek fejét alaposan. Ne legyen se éjjelük, se nappaluk, ne legyen sohase nyugtok, kinozd, bosszantsd, emészd őket, mint a pusztitó tüz és marcangold eszüket, a szivüket, a beszédjüket, uralkodj, zsarnokoskodj feletttük, ne kiméld őket, tiéd a jövő, tiéd a hatalom, igyekezz megtartani mind a kettőt! Elmehetsz!« Nó és Ideges utra kelt, azóta itt jár-kel, közöttünk, beleszól minden dolgunkba, bele üti orrát minden gondolatunkba, szavunkba, érzésünkbe, nem tudunk menekülni tőle, még társalógni sem tudunk nélküle és mi könnyen hajtjuk fejünket a zsarnok hatalom igája alá.

Valósággal büszkék vagyunk reá, hogy idegesek lehetünk és sietünk is megragadni minden alkalmat, a mikor idegesen társaloghatunk az idegességről. Szinte félek tőle, hogy máris felköltöttem az alvó oroszlánt, inkább sietve retirálok tehát, nehogy a falra festett ördög démoni vigyorgással megjelenjen s kegyetlenül elrontsa circulusaimat. Apage satanas!

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Választmányi tagok lettek: dr. Lőte József, dr. Udránszky László, dr. Höncz Kálmán, dr. Ruzicska Béla, dr. Szádeczky Gyula, dr. Scheitz Vilmos, Kovács Kálmán, dr. Gámán József, id. Tariczky Ferenc, Böhm Mihály, Boér Gergely, Welser Lajos, Seprődy János, Török Sándor, Csermák Gyula.

Most gr. Béldi Ákos elnök emlékezett meg id. Ábrányi Kornélnak, a magyar zenemüvészet kiválóságának elhunytáról. Inditványára a közgyülés jegyzőkönyvileg örökíti meg id. Ábrányi Kornél jeles emlékezetét.

Gróf Béldi Ákos zárószavai után a közgyülés véget ért.

— (**A kárpitos szakegylet táncvigalma.**) A kolozsvári „Kárpitos szakegylet“ saját könyvtára alapja javára, 1904. évi január hó 10-én, (vasárnap) a vigadó összes helyiségeiben zártkörü farsangi táncvigalmat rendez, melynek védnökei: Hegedüs Sándor, v. b. t. t. orsz. gyülési képviselő, Szvacsina Géza kir. tan. polgármester és dr. Gidófalvi István kir. közjegyző. Diszelnökök: Duchony János, Mestitz Ferenc, Gaál Antal, Ziller Mór, Farsang Flórián. Rendező bizottsági elnökök: Duchony Endre, Fritsch Sándor, Markovitsch Herman, Seiler Lajos.

— (**A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betüöntők Egylete**) kolozsvári kerülete 1904. évi januárius hó 10-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a polgári fiu-iskola helyiségében (Malom-utca) rendes évi közgyülést tart, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult, 1903. évi rendes közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése. 3. Pénztárnok jelentése az 1903. év folyamáról és a mérleg előterjesztése. 4. A kiküldött pénztárvizsgálók jelentése. 5. A választmány jelentése. 6. Inditványok. 7. Tisztujitás. Inditványok a közgyülés előtt 8 nappal D. Deák Ferenc elnök cimére („Magyar Polgár“ nyomda) irásban adandók be.

— (**Eljegyzések.**) Kiss Sándornak, a kolozsvári kereskedelmi akadémia jeles igazgatójának nevelt leányát, Csiky Juliskát, eljegyezte Schrohoffer Lajos, cs. és kir. főhadnagy. — Hancz Erzsikét, Hancz Károly polgártársunk leányát e hó 26-án jegyezte el Dali György mészáros. — Reich Ernő, banktisztviselő, a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank váltóosztály-vezetője eljegyezte Mák Mariskát, Mák Ferenc ny. városi adóhivatali főnök leányát.

— (**Az Erdélyrészi Kertészeti Egyesület**) elnöksége igazgató-választmányi tagjait ma délután 5 órakor a városi anyakönyvi hivatalban tartandó választmányi ülésére tisztelettel meghivja. Tárgyak: 1. A jegyzőkönyv hitelesitése. 2. Az elnökség előterjesztései. 3. Véleményes jelentés Hajts Bélának „A magyar gyümölcs Vomenclatura és Irásmódjáról“ szóló tanulmányáról. Előadó a bizottság nevében Szentgyörgyi L. biz. tag. 4. A pénztárnok jelentése. 5. Jelentés a telepen folyó munkálatokról. 6. A jövő évi közgyülés előkészitése. 7. Inditványok.

— (**Halálozás.**) Egy gyöngéd apa, szerető hitves s városunk közéletének egyik kimagasló, munkás alakja hunyt el az elmult éjszaka. Kazay Rezső, a kolozsvári magyar királyi állami dohánygyárnak jeles igazgatója, félévig tartó, gyötrő szenvedés után meghalt. A kiváló férfiu tehetsége javát, a vezetése alatt álló intézmény alkalmazottainak javára forditotta. Hat esztendeje, hogy élére állott a kolozsvári dohánygyárnak s ez alatt az idő alatt a hasznos intézményeknek egész sorát alkotta meg. Hitelszövetkezetet, népkonyhát, könyvtárt, dalárdát stb.-t létesitett s a munkások őszinte szeretete és ragaszkodása volt jutalma fáradozásának. A köztisztelettben álló, népszerü, férfikora delén elhunyt jeles férfiu halálát neje és négy árvája siratja.

— (**Szucsák ünnepe.**) Az egész Szucsák falu ünnepe volt az, melyet karácsony első napjának délutánján a község lelkes buzgalmu óvónője *Késmárky* Annuska apró tanitványai részére s azok szerepeltetésével rendezett. Már d. u. 3 órakor a szülők és érdeklődők nagy tömege zsufolásig megtöltötte a tágas óvoda termét. Öt órakor felgyultak a fényes karácsonyfa gyertyái, — megszólalt az „angyal csengettyüje“ s várva-várt, édes jelül szolgált a „kis angyalok berepülésére. Szemük ragyogásában csillogott tiszta lelküknek, kicsi szivüknek ártatlan öröme. Aztán felhangzott egy kis fiucska ajakáról: „Dicsőség a magasságban Istennek“.... s utána egész sorozata az édesebbnél-édesebb karácsonyi gyerek-verseknek, meséknek, dialógoknak, csengő énekeknek s az égig szárnyaló imáknak. Végül *Székely* Sándor, a község gazdaglelkü ref. papja s egyszersmind iskola gondnoka megható beszédet mondott a kicsinyekhez, szólván a karácsonyi „angyaljárás“ szeretetteljes jelentőségéről. Ezután az ajándékokat osztotta ki az óvónő. Minden kis fiu kapott puskát, almát, diót, cukrokat, csemegéket, minden kis leány babát és szintén édességeket. A szülők és gyermekek meghatottan mondottak köszönetet az ünnepség páratlan buzgalmu, önzetlen odaadásu, közszeretetben álló óvónőjének, *Késmárky* Annuskának.

— (**Fehér estély.**) A házbérsegélyző Filléregylet, a mult évben kedvezően fogadott kalikóbál folytatásául zártkörü fehér jelmez estélyt rendez január huszanötödikén a Vigadóban br. Bánffy Zoltánné, gróf Teleki Erzsébet vezetése alatt, akinek áldozatkészsége és meleg érdeklődése minden kulturális és humánus törekvés iránt biztos zálogul szolgál a sikerre. Az egylet a jótékony cél mellett a hazai ipar pártolását is szolgálja és a lányokat hozzá akarja szoktatni, hogy ötven filléres szövetben is kellemesen mulassanak. A hazai gyárban készült szövet Voith Miklós főtéri üzletében megtekinthető és mihamarább meg is rendelendő miután a gyár e szövetet csak megrendelésekre állitja elő igy a későn jelentkezők kiszolgálása nehézségbe ütköznék. A jelmez kalapot kétféle mintában is olcsó árban Jeszenszky F. főtéri üzletében lehet megtekinteni. Az olcsóság mind a szövetnél, mind a kiállitásnál a tömeges megrendelés utján lett biztositva s a rendező egylet példája más városok közönsége által is méltó volna a követésre. Az estélyre szóló meghivók sajtó alatt vannak és a napokban szétküldetnek.

— (**Ünnepi isteni tiszteletek az ág. ev. templomban.**) Szent karácsony két ünnepén szép isteni tisztelet folyt le az ág. ev. templomban. Fényét emelte az egyházi énekkar gyönyörüen és precizen előadott éneke, sajnos azonban, hogy ezen magasztos hivatás betöltésénél felülemelkedett a nemzetiségi érzelmek ellentéte — mely az egyházban mind nagyobb arányokat ölt, — minek folytán a magyar egyházi éneknél észrevehető részvétlenség veszélyeztette az énekkar eddigi sikereit. A politika pusztító férge tehát ide is befurakodott. Lahmann Károly a kitünő és érdemekben gazdag karvezető éppen e nemzetiségi ellentétek kiegyenlitése céljából alakitotta ez egyházi énekkart, mely törekvés azonban minden erőmegfeszités mellett is meddő maradt. Köszönet és hála illeti az egyes leány tanintézeteit, hogy megengedték a növendékek közreműködését, kik fáradságot nem ismerő buzgalommal segitették elő az énekkar szép sikerét. A tanitónőképezdéből részt vettek a következők: Grátz Mária és Mártha, Tanács J., Reményik M., Papp Etelka és Jórend Jolán, ki nemcsak szavalataival, hanem hangjával is már sokszor vivta ki a közönség dicseretét. Az ünnepi keretbe méltón illeszkedett be Grátz Mór, az egyház tudós lelkipásztorának magasszárnyalásu beszéde.

— (**A kézdivásárhelyiek és a harcolók.**) Ily cim alatt lapunkban megjelent közleményünkre vonatkozólag dr. Szacsvay Gyula kézdivásárhelyi ügyvéd felkért bennünket annak kijelentésére, hogy az általa a harcoló képviselőkhez intézett üdvözlő sürgönyt, csupán saját neve aláirásával küldötte és hogy ő a kézdivásárhelyi függetlenségi körnek tiszteletbeli elnöke és a pártnak alelnöke.

— (**Karácsonyfa a kaszárnyában.**) A Nagyszeben melletti Kistorony községben állomásozik a nagyszebeni, ő Felsége nevét viselő 1. sz. huszárezred egyik százada, melynek Tömöri százados a parancsnoka. A századosnak, — akit különben az egész legénység valósággal rajongással vesz körül, — egy kedves ötletéről tudósitanak bennünket. Arról ugyanis, hogy a százados szent karácsony estéjére a legénység részére egy nagy karácsonyfát állitott fel, melyet megrakott mindenféle apró ajándékokkal és feldiszitette apró nemzeti szinü lobogocskákkal. A valóban kedves és poetikus ünnepélyre a századparancsnok meghivta báró Unterrichter ezredest is, aki meg is jelent a karácsonyfa ünnepén. Ugy látszik a közös hadseregben is akadnak még magyar érzésü tisztek. Mert ez a tény nemcsak arról tett tanuságot, hogy a derék századosnak szive van, hanem arról is, hogy magyar szive van. Karácsonyfát felállitani egy század huszár részére: olyan gondolat, mely megérdemli, hogy a legőszintébb elismerést váltsa ki lelkünkből; a magyar zászlók alkalmazása pedig feljogosit bennünket arra, hogy Tömöri századost azokhoz számitsák, kik a császár zubbonya alatt is a magyar nemzet hü fiai maradtak.

— (**Vilmos császár nevelőnője.**) Egy német lap feleleveniti azt az anekdotát, amelyet Bismarck szeretett elmesélni.

II. Vilmos német császár nagyon rakoncátlan gyermek volt s a papája szigoruan megparancsolta a nevelőjének, hogy csak verje meg a kis herceget ha kell. A nevelőnő nem is késett a parancsot foganatositani.

Egy alkalommal ismét elnadrágolta őt és az operáció után igy szólt hozzá:

— Lássa, fenség, nékem ép ugy fáj az, mint önnek.

— Az lehet, felelte Vilmos herceg, de nem ott, ahol nekem.

— (**Villamos és pótkocsi karambolja.**) Tegnap Budapesten a Rottenbiller-utcában nagy villamos-vasuti karamból történt. A közuti villamos egy kocsija összeütközött egy pótkocsival, a melyen Szöllősi István postakocsis és Varga Mátyás pénzeslevélhordó ültek. Az összeütközés oly nagy erővel történt, hogy a kocsis és a levélhordó leröpültek a bakról és sulyos sebesüléseket szenvedtek. A mentők két kocsival vonultak ki a szerencsétlenség szinhelyére, a hol akkor már óriási tömeg verődött össze a vasárnapi közönség soraiból, sajnálkozva a szerencsétleneken, a kik közül a postakocsis sulyosabban, a levélhordó pedig könyvebben sérült. A mentők a sebesülteket beszállitották a Rókus-kórházba.

— (**A lady jövedelmei.**) Az angol hölgyeknek néha kevesebb a zsebpénzük, mint amennyit szeretnének; a jövedelmük emelése végett tehát kénytelenek business után nézni. A vállalkozási kedvnek lady Warwick adta meg az első rugót. A londoni legelegánsabb utcában, a Bondstreetben, selyem himzések árusitására üzletet nyitott. Az üzlet és a levelezés a lady teljes nevével és cimerével folyt, hanem akkor tudtára adták, hogy az udvarnál nem fogadják többé, ha föl nem hagy vele. S a lady inkább abba hagyta a kitünő üzletet, semmint a rangján a legcsekélyebb makulát türjön. Az ő példája azonban nem egyedülálló; számtalan követői vannak az előkelő társaságban. Essex grófnőnek ruhatisztitó-intézete van Coomőeban, lady Elphinston a Regenstreetben cukrászdát nyitott és lady Bowne a Maddox-streetben szabómühelyt. Az arisztokráciának több fiatal női tagja foglalkozik üzlettel.

— (**Negyvenezer koronás lopás.**) Egy esztendejénél több ideje, hogy Gergelyfi Imréné, dévai idősebb uriasszony jelentést tett a csendőrségnél, hogy elrejtett negyvenezer koronáját ellopták. Csak ily hosszu idő után tudta megállapitani a csendőrség a nagyösszegü lopás tettesét, ki nem volt más, mint Munteán Mária, az agg nő régebbi cselédje. A csendőrségnek feltünt az oláh leány költekezése és vallatóra fogták őt. A házkutatás alkalmával hétezer korona készpénzt leltek nála, erre nézve azonban azt állitja a leány, hogy egy ismeretlen urtól kapta a pénzt, a ki itt Kolozsvárt kedvese volt néki. A lopást renditetlenül tagadja, a csendőrség azonban mégis letartóztatta őt.

— (**Klasszikus itélet.**) Egy fővárosi hivatalnok válópert inditott a felesége ellen házasságtörés cimén, mert a nő a nyáron a kedvesével utazott fürdőre és ott néhány hétig együtt éltek. A legfelsőbb biróság most a 3147. számu itélettel kimondotta, hogy a feleket nem választja el, mert egymagában az a körülmény, hogy alperes más férfivel együtt utazott és vele együtt élt, a házasságtörésre vonatkoztatható tényleges cselekmény bizonyitása nélkül a házasságtörés tényének megállapitására, illetve annak bizonyitására alapul nem szolgálhat.

— (**Sikkasztás egy vidéki takarékpénztárnál.**) A kis-küküllővármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaságnál (Dicső-Szent-Márton), mely már a nemrég állásától elmozditott Rosenberg Lajos igazgató sikkasztása folytán amugy is érzékeny veszteséget szenvedett, sikkasztás történt. A sikkasztást Weisz Izidor főkönyvelő követte el, a ki bünét az erzsébetvárosi törvényszék vizsgálóbirója előtt be is ismerte. A kár még nincs teljesen megállapitva, valószinü azonban, hogy a részvényeseket ezuttal kár nem éri, mert a sikkasztó főkönyvelő vagyonos ember, többszörös háztulajdonos s alkalmaztatása alkalmával az igazgatóságnak több vagyonos tagja, az általa esetleg okozott károkért szavatosságot vállalt. A takarékpénztárnak azonban a sikkasztás mégis érzékeny kárt okozott, mert az intézet, mely Rosenberg igazgató sikkasztása folytán 52270 korona kárt szenvedett, az idén egy nagyobb vállalkozó cég bukása folytán 60—80.000 koronával is megkárosodott s igy a felizgatott betevők által, kik betéteiket visszakövetelik, tömeges megrohanásoknak van kitéve. A főkönyvelő sikkasztása dolgában a vizsgálatot Barta Gerő erzsébetvárosi vizsgálóbiró vezeti.

— (**Halálbüntetések statisztikája.**) Most, hogy erős mozgalom indult meg a halálbüntetés eltörlése mellett, nem lesz érdektelen a következő statisztikai adatok ismertetése: Németországban az évenkint kiszabott halálbüntetések száma 38—60 között ingadozik. Ausztriában 24 év alatt 6169 halálos itéletet mondottak ki. A kiszabott halálbüntetéseknek Németországban alig egy tizedét, Ausztriában pedig alig egy harmincadját hajtják végre. A többi halálra itélt kegyelmet kapott. Hogy a kegyelem megadásánál vagy megtagadásánál minő elveket tartanak szem előtt, azt nehéz megállapitani. Németországban ez évben megtagadták a kegyelmet egy 18 éves elitélttől és kivégeztek egy elmebajosnak látszó egyént, miután fejbaját egy évig gyógykezelték. Nálunk 20 év alatt 89 halálos itéletet hoztak, közülök 35-öt hajtottak végre.

---

x **A reklam.** Ha élne még a legnagyobb magyar, Széchenyi István gróf, a nemzet gazdaságának fokozását célzó munkájában bizonyára érdeme szerint méltányolná a modern gazdasági élet lüktető szervét, a reklámot, mely nélkül manapság már a kereskedelem és forgalom el sem képzelhető. A politikában, a közéletben a sajtoé a vezető szerep és a közgazdasági életben, kereskedelemben a reklam egybe van fórva a boldogulás fogalmával. Az a kereskedő és iparos, ki manapság nem hirdet, az ne számitson tartós sikerre, azt elnyomja a verseny. Általánosan ismeretes, hógy a reklam az anyagi siker kulcsa és hatalmas közvetitője ugy a kereseletnek, mint a kinálatnak. Állandó, észszerü és ügyes reklámozás miugzn gyári, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme; dúsan kamatozik és idővel a befektetett tőke ezerszeresét hozza meg. Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudmegtudható Leopold Gyula hirdetési irodájá an, Budapest, VII., Erzsébet körut 54, ahol kiváló szakértelemmel, odaagó lelkismeretességgel, felülmulhatatlan pontossággal és olcsón eszközölnek bármiféle hirdetéseket, reklamokat ugy az összes budapesti és vidéki, mint az összes külföldi lapokban és naptárakban.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: A vándorlegény. (Bérlet 85. sz.)
Csütörtök: A vándorlegény. (Bérlet 86. sz.)
Péntek d. u.: Lili.
Péntek este: A tót leány. (Bérlet 87. sz.)
Szombat: Először: Menyecskék. (Bérlet 88. sz.)
Vasárnap d. u.: A baba.
„ este: Menyecskék. (Bérlet 89. sz.)

* **A vándorlegény.** Nem egészen telt ház nézte végig, tegnap este Eysler operettejét. Ha őszinték akarunk lenni, sajnáljuk a fáradságot, melyet a szintársulat ennek az operettnek a betanulására forditott. S ezzel már körülbelül meg is mondottuk, mit tartunk a tegnap bemutatott ujdonságról. A muzsika, amely még néha megszokta menteni a modern operetteket is, sablonos, üres és tartalomnélküli, arról nem is szólva, hogy minduntalan ismerős melódiák csendülnek meg a zenekarban. Az egész darabban alig akadunk két kis dalra, amely legalább némi poezist is nyujt, a többi vásári muzsika, mely pillanatnyilag érvényesül ugyan, de anélkül, hogy nagyobb hatást kelthetne. A librettó szerzője sem pazarolt tulságos sok ötletet erre a darabra, ugy hogy szöveg és muzsika kitünően összetalálkoztak. Gondosan kerüli mind a kettő a hatásketlés csillogó fegyvereit; és versenyeznek nehogy valamelyik is erősebbnek látszassék. E tény konstatálása után, hamarosan végezhetünk az előadással is. Az igazgatóság egy csomó uj és szép jelmezt vonultatott ki a szinpadra, mely körülmény azonban nem igen segithetett a bemutató sikerén. A cimszerepet Kassai Károly játszotta; ötletesen és jókedvüen. Az énekesnők közül hárman szerepeltek az ujdonságban: Szabó Mariska, Károlyi Leona és Fehér Olga. Általánosságban egyik sem bir ama kellékekkel, melyek egy rossz darabot esetleg megmenthetnének; együttesen pedig még valamelyes egyéni kiválóságaik sem igen érvényesülhettek. Szabó Mariska mindamellett kitünt finom diszkrét játékával; Károlyi Leona tulságos komolyan vette „vadleány“ szerepét és ennélfogva kissé robusztusan játszotta meg szerepét; mig Fehér Olga a tiszta értelmes beszédmodor legelemibb szabályaival sincs tisztában. Ily körülmények között jól esett Mátrai és Szakácsné jóizü, humoros alakitásában gyönyörködni.

* **A vándorlegény.** Eysler uj operettje mától fogva még három estén át szerepel a heti müsoron. Mai naptól kezdve bérletfolyamban adja az igazgatóság a darabot.

* **Premier.** E hét végén, szombaton, január 2-ikán mutatja be szintársulatunk Verő Györgynek hármas népszinmüvét, a „Menyecskék“-et.

NEMZETI SZINHÁZ.

Kolozsvár, kedden, 1903. dec. 29-én:

A vándorlegény.

Nagy operette 3 felvonásban.

Kezdete 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szerdán, dec. 30-án:

A vándorlegény.

Táviratok

A képviselőházból.

Budapest, dec. 28.

Az ujoncjavaslat vitája a várakozások ellenére nem ér holnap véget, hanem körülbelül január hó 5-ig fog eltartani.

Házszabály-revizió.

Budapest, dec. 28.

A miniszterelnök házszabályreviziót tervezett. Értekezett e tárgyban Polónyi Gézával és Kossuth Ferenccel, de azoknak kijelentései alapján ez a terv elejtettnek tekinthető.

A házszabályok módositása.

Budapest, dec. 28.

A Szederkényi-párt ma este értekezletet tartott, melyen a házszabályok esetleges módositásával foglalkoztak és elhatározták, hogy a legelső kisérlet alkalmával, az ellen a technikai obstrukciót inditják meg.

Kossuth Ferenc kijelentette többek előtt, hogy a házszabályok módositásának kérdésével egyáltalában nem is foglalkozott.

Tisztviselők pótléka.

Budapest, decz. 28.

A tisztviselők pótlékáról szóló hányad kiszámitásával most készültek el és a szükséges összegek kiutalása — előleg cimén — megtörtént.

Programmbeszéd.

Budapest, dec. 28.

Sándor János államtitkár ma Nagyszöllősre utazott programmbeszédre.

Izgalmas jelenet a képviselőházban.

Budapest, dec. 28.

Mukics Simonnak a tegnapi képviselőházi beszéde közben valaki a II-ik emeleti karzatról lekiáltott:

— Az Isten és a haza nevében kérem az urakát, hagyják abba az obstrukciót.

Mindenki meglepetve fordult a karzat felé. A terembiztos ki akarta vezetni a közbeszólót aki azonban ellenkezett.

— Ez a nemzetgyülés, itt mindenkinek joga van beszélni!

Végre mégis sikerült kituszkolni a közbeszólót, akiről azután megállapitották, hogy Meller Boldizsár magánhivatalnok, kit nagyon elragadt az indulat és azért kiáltott közbe. Igazolás után Mellert elbocsátották, de kihágásért meginditják ellene az eljárást.

REGÉNY.

Synnöve Solbakken.

Irta: **Björnstjerne Björnson.**

Forditotta: **Jeanette.** (25)

Ha véletlenül egyszer sirni látnátok, ne higyjetek könnyeinek, mert igazán csak akkor sir, ha részeg és arról nem tehet. E szavak után hevesen zokogni kezdett, ugy hogy egészen lecsuszott a székéről, de nemsokára elcsendesült, mert elaludt.

— Nos most már jóllakott a disznó — mondá az ágyon heverő ember.

— Mindig ez a vége, annyit beszél, hogy végre elringatja önmagát és elalszik?

— Csunya történetke volt ez — mondá a mennyasszony és felált, hogy kimenjen.

— Én soha se hallottam tőle más ilyent, ha saját akaratát engedik követni; egyezte meg egy öreg ember, felállva az ajtó mellett levő székről. — Isten tudja miért szeretik némelyek hallani — tevé aztán hozzá a mennyasszonyt élesen szemügyre véve.

ÖTÖDIK SZAKASZ.

Néhányan kimentek, mások a zenészt keresték, hogy ismét bevezessék, hogy a tánc ujra kezdődjék, a hegedüs azonban a pitvar egyik sarkában aludt, néhányan aztán arra kérték ezeket, hogy hagyják nyugodtan aludni azt mondván:

— Mióta társa Lars majd agyonveretett, szegény Olének éjjel s nappal játszania kellett.

Thorbjörn lovát és holmiját ide hortták, egy másik kocsira rakva, lovát eléje fogták, mert dacára minden kérésnek tova akart utazni. A vőlegény különösen ott akarta erővel tartani mondván:

— A látszat dacára sincs itt nagy öröm számomra, maradj legalább te is itt.

A gondolkodóba ejtették e szavak Thorbjörnt, de mégis eltökélte az est beálta előtt továbbmenni. Midőn a vendégek látták, hogy nem lehet rábeszélni a tovább ottmaradásra elszéledtek az udvaron. Sokan voltak, de azért csend honolt mindenütt, ugy hogy az egész ház kevéssé hasonlitott lakodalmas házhoz. Thorbjörn észrevette, hogy hiányzik a lánc a lószerszámjáról és elindult egyet keresni. Mivel azonban az udvar előrészén nem talált alkalmas fadarabot, az udvar hátulsó részébe ment, hol egy fáskamra volt, lement oda, lassan, csendesen és gondolkodva ment a vőlegény szavai folyton a fülében csengtek. Ott talált is alkalmas darabfát és késsel kezében gondolataiba elmélyedve ült le, hogy kifaragja. E pillanatban hangokat hallott közelében, átment a másik oldalra, mely a kocsiszin mellett volt és hallgatodzott. „Csakugyan.... valóban.... te vagy itt?“ hallatszott, szaggatott hangon egy férfihang. Azután sirni hallott valakit, de ez nem férfihang volt.

— Miért is jöttél ide — kérdé egy hang, valószinüleg az-é, aki sirt, mert hangja zokogásba fult.

— Hm.... ugyan kinek a lakodalmán játszam, he nem a tieden.

— Bizonyára Lárs a zenész, aki itt fekszik — gondolá Thorbjörn, de ki a másik? Talán csak nem a mennyasszony?

Lars, magas növésü, szép legény volt, kinek öreganyja, lakóként a Nordhaugeni udvaron egy kis kunyhóban lakott.

— Miért nem nyilatkoztál? — kérdé a nő elfojtott, halk hangon, mintha titkolni akarná izgatottságát.

— Azt hittem köztünk ez felesleges — volt a rövid felelet.

(Folyt. köv).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. Sz. K. Köszönjük és teljes szivünkből viszonozzuk jókivánságait.

M. Gy. Magánlevelet irtunk.

Felelős szerkesztő
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Legolcsóbb pénzkölcsönt

törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, kolozsvári házakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézek, valamint drága kamatu kölcsönöket olcsóbb törlesztéses kölcsönre átkonvertálok.

Kölcsönt kaphatnak

Állami, megyei, városi tisztviselők, katonatisztek' hivatalnokok és nyugdijasok 5—15 évre legtöbb esetben kezes nélkül, minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta czirka 10 korona fizetendő. **O kölcsön iranti beadvany 10—12 nap alatt elintézést nyer.** Minden irányban a legnagyobb diszkrécció biztositatik. Megkereséseknél kőzlendő: állás, évi törzsfizetés szolgálati és születési idő.

FRIEDMANN SÁMUEL.

országos földhitel- és személykölcsön intézete Kolozsvár, Király-utca 16. Értekezni lehet délután fél 3—5 óráig. 2844 18—*

Előleges kiadás nem szükséges!

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Sz. 15061—1903. 2965 1—1
tlkvi.

Árverési hirdetménygi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Kolozsvármegyei takarékpénztár végrehajtatónak Fogadár Nyikuláj és társai végrehajtást szenvedők elleni 300 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujabbi árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki kir. jbiróság területén lévő Ajton községben és határán fekvő következő birtokokra:

a) az ajtoni 93. sz. tjkvben A I. 2. 5. rend. 55. 56. 738. 739. 740. 1408. hrsz. egy tlkvi jószágtestet képező belső házastelek és külsőségekből Fogadár Nyikuláj, Fogadár Manoilla és Fogadár Juon végrehajtást szenvedőket illető B) 3. 5. 6. 7. 10. 13. alatti összesen 33/56 részbeni jutalékra 1424 korona becsértékben;

b) az ajtoni 719. sz. tjkvben A + 1. rend. 1352. 1353. 1354. hrsz. ingatlanból Fogadár Nyikuláj, Manoilla és Juon végrehajtást szenvedőket illető B) 1. 3. 4. 5. 8. 11. alatti összesen 143/280 részbeni jutalékra 1420 korona becsértékben;

c) az ajtoni 508. sz. tjkben Fogadár Manoilla és Juon nevén álló A + 1. rend. 1066. hrsz. egész ingatlanra 78 kor. becsértékben, mint ezennel megállapitott kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1904. évi január hó 15-ik napján d. e. 10 órakor** Ajton község elöljárósági irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék tkvi hatósága.

Kolozsvárt, 1903. évi november hó 6 án.

Dr. Hoffbauer,
kir. törvsz. albiró.

Eladó gyalui bükk tüzifa!

Complet 4 köbméter
házhoz szállitva:

Nemusztatott — — — 23 korona
Usztatott — — — — 21 „

Megrendelhető:

Pénz előleges beküldése mellett postautalványon:

Gyalui Rozenberger Bernátnál
Gyaluban.

Braun Mihály
hangszerkészitő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.
2688 125—360

Nagy raktár az összes hangszerekben.
Nagy **javitómühely.**
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Már megérkeztek a közelgő őszi és téli idény összes UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

Nálam vett cylindereket ingyen vasalok!

a legmodernebb **cylinder**
a legchicesebb **keménykalap,**
a legügyesebb **puhakalap,**
a legszebb **vadászkalap,**
a legkedvesebb **gyermekkalap,**
a legcsinosabb **fiusapka,**
a legjobb **télisapka,**
a legfinomabb **nyakkendő,**
a legszebb **ing,**
a legczélszerübb **esőtartó,**
a legtartósabb **keztyü,**
a legdivatosabb **gallér és kézelő,**
és sok más uri divatczikk.

2682 45—50

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök.

Legolcsóbb árak!
Látogatásokat szivesen veszek!
Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOS
Erdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

A városi és vidéki Nagyközönség szives figyelmébe.

Vadászati-, sport- és fényképészeti czikkek!

Bronztárgyak, Dohányzó és irókészletek, Képkeretek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és franczia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok.
Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Bebe és öltöztetett BABÁK minden nagyságban! **!** **RICHTER-féle Horgony Kőépitő szekrények!**

Mindenkoru gyermekeknek
Játékszerek, Hintalovak, Babakocsik, Társasjátékok,
Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségü érzékeny lemezek, Filmek és papirok, Cartonok, vegyszerek stb.

Schuster Emil
Kolozsvár, Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)
Norinbergi, diszmü, játék, sport, vadászati és fényképészeti kellékek áruháza.
Telephon: 183.

Legjobb hiresebb **gyártmányu szeretes és golyós Vadásztegyverek Revolverek. Töltényhüvelyek és Revolvertöltények.** **Vadászczipők és Csizmák, Halinak, Gummi Vadász csizmák és Czipők, Amerikai Sárczipők** urak, nők és gyermekek részére.

Valódi dániai iramszarvas **Bőrkabátok** szörme vagy flanell béléssel.

Bőrnadrágok, Mellények és Sapkák. - Wizhatlan **Loden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi Angol Kesztyük.** Teljesen veszélytelen **villamos zseb és olvasó lámpák, külön telepek.**

Valamint több itt fel nem sorolhato czikkek állandó nagy választékban.

2813 146—360

Alkalmi ajándéktárgyak!

Játékszerek.

Ujévi ajándéktárgyak!

Alkalmiolcsó árak!

1 mt	szines nyers selyem blousokra	80	kr
1 „	„ ruha szövet Crepp....	20	„
1 „	„ Chewiott posztó	35	„
1 „	„ Angol noppe kelme ..	50	„
1 „	„ Ramage legujabb	75	„
1 „	Angol Zybelin kelme ..	75	„
1 „	„ Valerie flanell jó mosó	20	„

Leány- és női kabátok elismert olcsó árakban kaphatók: 2791 13—16

Csak e hó végéig!

Krassowszky Rezső
nőidivat- és confectió üzletében
Deák Ferencz-utcza 4-ik szám alatt.

Kolozsvári
Takarékpénztár és Hitelbank
Részvénytársaság.

Törlesztéses és közönséges **jelzálogkölcsönöket** nyujt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő **bérházakra** és bárhol fekvő **földbirtokra.** 2606 96—*

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolitja le s a kölcsönöket minden **levonás** vagy **külön dij nélkül készpénzben fizeti ki.**

Hántott cser és tölgyfa raktár!

A legjobb tüzifa téli fütésre a
hasitott bükkfa!

½-öl 2 m³ karók közt rakva
száraz hasitott bükkfa házhoz szállitva
10 korona 50 fillérért
kapható
Wertheimer Vilmosnál
Széchenyi-tér (a vashid mellett).
Babos-palota.
Vágott száraz bükkfa 500 kg. vételnél házhoz szállitva 1 kor. 50 fill.

Nagyobb vételnél tetemesen olcsóbb!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

2465. 71—*

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny ..... 4 frttól
1 fiu „ ..... 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág ..... 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza alatt.

Tisztelettel értesitjük a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy bevásárlási utainkból hazaérkezvén, az elismert elsőrangu gyárosoktól sikerült igen jutányosan az

TÁVIRAT!

őszi- és téli évadra
FÉRFI és NŐI
szebbnél-szebb szöveteket beszereznünk, — melyeket
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utcza 40.
szám (saját ház) alatt levő
nagy posztóraktárunkban
árusitunk.

Raktáron vannak a legfinomabb **magyar, angol** és **brünni,** valamint **franczia** és **skót** gyártmányu szövetek a legdivatosabb minőségben. Papok részére felöltőknek, téli kabátoknak, szalon ruháknak nagy választék. Továbbá **egyenruháknak előirás szerinti kelmékben.**

Nők részére csakis a legfinomabb és **legujabb** divatu **angol** és **skót** gyártmányu szövetek: **kosztümöknek** és **galléroknak** oly szép minőségben, hogy a legkényesebb izlésnek is meg tudunk felelni.

Vidéki megrendelőknek kivánatra mintákkal szolgálunk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, biztositjuk egyuttal jutányos és pontos kiszolgálásról.

MOSKOVITS B. ÖRÖKÖSEI
Zauderer, üzletvezető.

Szabott árak!

Lebovits Izidor
Kolozsvár
Wesselényi M.-utcza 20.

Ajánlja ujonnan berendezett és a legnagyobb kivánalmaknak megfelelő férfi-divatáru üzletét.

Legnagyobb választék:
Kalap, Ing, 2862 11/50 **Nyakkendő, Kesztyü, Esőernyő**
és minden e **szakmába vágó czikkekben.**

Pontos kiszolgálás!

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP
A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS (KOSSUTH) PÁRT ERDÉLYRÉSZI NAPILAPJA.

Megjelenik minden nap reggel 6 órakor egy nagy iven.

Tudósitásaival megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre	6.—
Fél évre	12.—
Egész évre	24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG
KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT
EGYETEM-UTCZA 7.

Nyomatott: Gombos Ferencz Lyceum-könyvnyomdájában, Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca